

saadanne Forslag, der har Mulighed eller Sandsynlighed for at kunne vinde et Flertal i begge Rigsdagens Ting. Jeg synes, at det Forslag, som mine Medforslagsstillere og jeg her forelægger, netop er af den Natur, at der er Sandsynlighed for, at et Flertal i begge Ting maa kunne samle sig om det. Jeg henviser til den Behandling, der fandt Sted i Foraaret, inden Rigsdagen rejste hjem, hvor Venstres Forslag til Beslutning var til Behandling. Der findes her et Afsnit, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse. Der staar der: „For samtidig at lette de kommunale Byrder vil det være nødvendigt at mindske visse af de for Kommunerne lovbestemte Ydelser og at overføre til Kommunerne visse Afgifter eller Dele af saadanne, f. Eks. Afgiften paa Omsætning af Motorkøretøjer, hvorved den kommunale Skattebyrde kan formindskes og Kommunernes budgetmæssige Dispositionsfrihed øges.“ Dette har Regeringspartierne stemt for, og jeg maa gaa ud fra efter de Forhandlinger, der fandt Sted i Foraaret 1926, at der maa være stor Sandsynlighed for, og jeg haaber ogsaa Villighed til, at gennemføre dette lille Lovforslag, som vi altsaa fra Venstres Side forelægger til Behandling her i dette høje Ting.

Under den Debat, der har fundet Sted her, har man, naar man har talt om Krisen, benævnt den forskelligt, og det kan jo være rigtigt, f. Eks. kaldt den en Deflationskrise eller en Erhvervskrise. Jeg vil tilføje, at den ogsaa i høj Grad er en Skattekrise. Skatterne er ved Kronens Stigning blevet saa tyngende for Befolkningen, at den i Virkeligheden ikke længere er i Stand til at bære dem. Derfor maa vi i særlig Grad have Opmærksomheden henvendt paa, hvad der kan gøres for at lette Skatterne og i ganske særlig Grad for Kommunerne; og det er det, dette lille Lovforslag gaar ud paa. Man taler — og det er jo ogsaa berettiget, at der fra flere Taleres Side er talt — om Uroen i Sønderjylland. Men Uro er der jo overalt i vort Land i denne Tid, og det er der ikke mindst, fordi Skatterne er for byrdefulde. Jeg vil antage, at det er gaaet adskillige, som det er gaaet mig, at naar man taler med Folk, saa er der uhyre mange, der siger: Vi kan ikke blive ved at bære disse Skatter; det er paa høje Tid, at der foretages noget fra Rigsdagens Side, og det er naturligvis rigtigt, at der er en Række Udgifter i Kommunerne, som er steget meget stærkt. Man kan nævne Udgifterne til den sociale Forsorg, Medicinaludgifterne og Udgifterne til vore Sygehuse, og man kunde fortsætte her med Udgifterne til Politi-

væsenet. De er steget i alle Kommuner, baade i Byerne og paa Landet. Men der er alligevel nogle Udgifter, som er af en særlig Karakter, nemlig Udgifterne til vort Vejvæsen, fordi disse Udgifter til vore Landeveje i særlig Grad, man kan næsten sige udelukkende, bæres af samtlige Kommuner udenfor Købstæderne, altsaa baade Stationsbyerne og Landkommunerne. Det er en ganske ensidig Beskatning, disse Kommuner er Genstand for ved den Maade, hvorpaa vi dækker Udgifterne til vort Vejvæsen. Og det er det, vi i særlig Grad har taget Sigte paa gennem vort Forslag, at disse 6½ Mill. Kr. overføres til Kommunerne for at aflaste Vejbudgetterne, der i Løbet af de sidste 10—15 Aar er steget i foruroligende Grad.

Jeg har allerede nævnt, at det næsten udelukkende er Kommunerne udenfor vore Købstæder, der bærer disse Udgifter. For en Del Aar siden var det, som sagt, meget beskedne Beløb. Vi behøver ikke at gaa helt tilbage til Aarhundredskiftet, tager vi blot Finansaaret 1913—14, var Udgifterne til Vejvæsenet i vore Amtskommuner den Gang 3,2 Mill. Kr., medens de i 1924—25 — naar vi fradrager Udgifterne til Vejvæsenet i Sønderjylland, og det maa man for at faa det rette Sammenligningsgrundlag — er steget til 18 Mill. Kr. Herfra maa naturligvis drages 6,8 Mill. Kr., som den Del af Afgiften af Motorkøretøjer andrager, som gaar ud til disse Kommuner, og vi kommer saa til et Beløb paa 11,2 Millioner. Men ved den ensidige Maade, hvorpaa disse Udgifter i det hele taget bæres, idet det, som sagt, er Kommunerne udenfor Købstæderne, der udelukkende bærer denne Beskatning, er der en Stigning fra 3,2 op til 11—12 Mill. Kr. fra 1913—14 indtil nu. Det forekommer mig — det behøver ikke nogen lang Motivering —, at man i første Linie maa have Opmærksomheden henvendt paa disse Byrder og søge at lette dem, og det vil naturligvis i høj Grad bidrage til en Lettelse, hvis disse 6,5 Mill. Kr. anvendes til en delvis Dækning af Vejudgifterne. For Tiden gaar disse 6,5 Mill. Kr. til et i og for sig udmærket Formaal, nemlig til ekstraordinært Afdrag paa Statsgælden, og det er en Ting, vi i sin Tid i særlig Grad havde Opmærksomheden henvendt paa fra Venstres Side, men i Krisetider som dem, vi nu er inde i, tror jeg, at vi alligevel maa nøjes med de ordinære Afdrag, og hvad enten man nu bestemmer sig til det ene eller det andet, mener jeg, at de 6,5 Mill. Kr. maa ud til Kommunerne til Dækning af en Del af Udgifterne paa deres Vejbudgetter.